

„Pedagoginės – psichologinės tarnybos specialiojo pedagogo funkcijų testinumas karantino sąlygomis“

Diana Balčiūnienė, Panevėžio pedagoginės-psichologinės tarnybos specialioji pedagogė

Kovo 16 d. mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimai PPT dėl pandemijos buvo **nutraukti**.

Dalis mokinių buvo vertinti **kartu su LKNUC, LASUC** specialistais, nuotoliniu būdu buvo rengiamos bendros įvertinimo išvados, rengiamos rekomendacijos ugdymui(si) bei nuotoliniam ugdymui(si). Noriu labai padėkoti šių centrų specialistėms už malonų bendravimą, labai profesionalų bendradarbiavimą.

Vykdėme mokinių įvertinimo rezultatų aptarimus su tėvais nuotoliniu būdu (tėvai buvo maloniai nustebinti mūsų dėmesiu). Kai buvo leista, PPT administratorė su tėvais suderino jų atvykimą į PPT **tik parašui**.

Po karantino, pavasario pabaigoje, pradėjome vertinti **būsimuosius pirmokus**, turinčius didelių, labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, dėl optimalių ugdymo(si) sąlygų sudarymo mokykloje (baigėme įvertinimus **birželio 26 dieną**).

Kai tik buvo leista, vasaros pradžioje, pradėjome vertinti mokyklinio, ikimokyklinio amžiaus vaikus.

Po vasaros atostogų tęsėme mokinių, ikimokyklinio amžiaus vaikų vertinimus. **Spalio 10 d.** baigėme vertinti pavasario karantino laikotarpiu užregistruotus vaikus vertinimui.

Vertinimus tęsėme iki leistino vertinimui termino – **gruodžio 9 dienos**.

Mokinių, kuriems reikalingas **pakartotinis** įvertinimas, PPT pažymos **galioja iki pakartotinio įvertinimo PPT** (mokyklų VGK bei specialistai gavo tai patvirtinantį PPT direktorės raštą, suderintą su Švietimo skyriaus specialistais).

- **Analizuojami mokyklos dokumentai**, susiję su specialiujų poreikių turinčių mokinių ugdymu.
- **Teikiama informacija specialistams** apie mokinių (vaikų) specialiuosius ugdymosi poreikius.
- Tvarkomi ir pildomi **darbo dokumentai**.
- **Peržiūrimos, papildomos** pedagoginio vertinimo metodikos.
- **Vykdomi** kiti Tarnybos vadovo pavedimai, susiję su Tarnybos specialiojo pedagogo funkcijomis.
- Rengiami **PUUP pritaikymai** specialiujų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.

Įvairiomis ryšio priemonėmis (**telefonu, elektroniniu paštu, Skype, Zoom, Messenger, Viber** ir kt.) PPT specialieji pedagogai vykdo konsultacijas mokiniams, tėvams (globėjams), mokytojams, švietimo pagalbos specialistams **vertinimo, specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo, ugdymo organizavimo** klausimais, konsultuojamasi ir su kitais PPT specialistais tarpusavyje.

Esant reikalui, konsultuojamasi su **ŠMSM, NŠA** specialistais, remiamasi jų rekomendacijomis, dalyvaujama nuotoliniuose mokymuose.

Rengiamos metodinės rekomendacijos apie specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymą, jų poreikių tenkinimą bei pagalbą nuotoliniame mokyme, **dalinamasi** naudingomis nuotolinio mokymo **nuorodomis** (informacija talpinama PPT interneto svetainėje, aktuali informacija siunčiama į specialistų elektroninius paštus).

Cam Scanner programa galima skenuoti nuotraukas.

labas@kompiuteriukai.lt (kviečia konsultuotis).

Mokyklų specialieji pedagogai konsultacijų metu teigė, kad dirba pagal mokyklos **nustatytą nuotolinio mokymo tvarką**, naudoja formas, būdus, metodus, priemones, kurios **optimaliai** tinka nuotoliniame mokyme pagal mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių **grupe**, **lygi**, PPT **rekomendacijas** ugdymui(si) bei šių mokinių **socialines sąlygas** mokytis nuotoliniu būdu.

Išlaikoma **pusiausvyrą** tarp specialisto profesionalumo ir kūrybiškumo, sustiprėja komandinis darbas.

Mokinių tėvai, su kuriais teko vaiko įvertinimo PPT rezultatus aptarti telefonu, **giria** specialiųjų pedagogų ir logopedų darbą nuotoliniame mokyme bei dėkoja už **rūpestį** jų vaikais naujoje situacijoje.

Nuotoliniame mokyme atsiranda **daugiau galimybių**:

- **atraminei** mokomajai medžiagai **pasiruošti** arba turimą **susisteminti**;

Pavyzdys

- **Balsės a, e, i, u** rašomos tose žodžių šaknyse, kuriose ilgieji balsiai kaitaliojasi su **dvigarsiais an, en, in, un**.
- Pvz., *bręsti–brendo, galqsti–galanda, grįsti–grindė, išsigqsti–išsigando, kqsti–kando, kęsti–kentė, lįsti–lindo, pažįsta–pažinti, rqstas–ręsti–rentė, skęsti–skendo, siųsti–siuntė, skųsti–skundė, spqstai–spęsti–spendė, spręsti–sprendė, švęsti–šventė, žįsti–žindo*.

- teorinę medžiagą dažniau galima sieti su **praktika** („išmatuok savo kambarį ir apskaičiuok jo tūrį“);
- prasiplečia individualaus darbo, individualaus konsultavimo(si) būdai;
- galima panaudoti **natūralias** aplinkoje esančias medžiagas;
- pastebimos neatskleistos mokinių **galimybės, talentai, stipriosios** jų raidos sritys (specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai padeda tėvams ar net mokytojams įvaldyti IT);
- **alternatyviais** mokymo metodais ir būdais stiprinama **mokymosi motyvacija** (galbūt filmo „**Ypatingieji**“ peržiūra šeimoje stipriau motyvuos mokinių veiklai, nei daugybė žodinių pamokymų);

- silpnųjų raidos sričių korekcija, emocinės, fizinės sveikatos gerinimas, pedagoginių pertraukėlių organizavimas galimas ir **netradiciniais** mokymo būdais, įvairiomis **inovatyviomis terapijomis** (www.lev.lt).

2020-04-28 suorganizavau nuotolinį seminarą „**Specialiojo pedagogo veikla nuotoliniame mokyme (formos, būdai, metodai, priemonės)**“.

Panevėžio miesto bendrojo ugdymo mokyklų, suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centro, kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos, „Šviesos“ specialiojo ugdymo centro specialieji pedagogai, logopedai, surdopedagogai, mokytojai dalijosi nuotolinio darbo patirtimi.

Pranešimai buvo patalpinti Panevėžio PPT bei NŠA svetainėse.

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Kartu su bendraamžiais nebegali ugdytis dalis mokinių, turinčių didelių **elgesio ir emocijų bei psichinės sveikatos** sutrikimų. Jiems tenka ugdytis namuose arba kitų miestų centruose. Tai vienintelė specialiųjų ugdymosi poreikių grupė Panevėžio mieste, kuriai, tėvų pageidavimu, dar negalima pasiūlyti nors dalinio (**laikino**) įtraukiojo ugdymo (specialiosios klasės) pagal šiuo metu galiojančius įstatymus.

Miesto švietimo bendruomenei organizavau metodinę išvyką į **Vilniaus Šeškinės** pradinę mokyklą pagal programos „Įtraukusis ugdymas mokykloje: galimybės ir realybė“ modulį „**Mokinių, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, ugdymas** (teorinė, praktinė darbo patirtis)“.

Šio sutrikimo mokinių poreikius šiuo laikotarpiu maksimaliai tenkina šioje mokykloje įkurta **specialioji klasė** (pagal galiojančius įstatymus **iki 6-ių** mokinių) mokiniams, turintiems didelių, labai didelių specialiųjų ugdymo(si) poreikių **dėl elgesio bei emocijų sutrikimų**.

Visų šios mokyklos mokinių bei šeimos poreikius maksimaliai tenkina **visos dienos mokyklos modelis**. Mokyklos direktorė **Diana Slepakovienė** bei mokyklos **komanda** pasiruošusi dalintis darbo patirtimi.

2020-06-03 suorganizavau nuotolinį seminarą „**Mokinių, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, ugdymas (teorinė, praktinė darbo patirtis)**“, kuriame švietimo bendruomenės nariai skaitė pranešimus:

„Įtraukiojo ugdymo perspektyvos elgesio, emocijų sutrikimų turintiems mokiniams“.

"Vaiko psichikos sutrikimai. Vaikų ir paauglių psichiatrijos dienos stacionaro patirtis“.

„Psichologo pagalba mokiniams, turintiems elgesio, emocijų sutrikimų“.

„Mokytojo vaidmuo ugdant vaikus, turinčius elgesio ir emocinių sutrikimų“.

"Mokinio elgesio reguliacija mokymosi procese. Iššūkliai ir džiaugsmas".

„Elgesio vertinimas ir parama mokykloje“.

"Ugdymo iššūkliai (Ne)kasdienėje specialisto veikloje. Atvejo analizė".

"Panevėžio specialiosios mokyklos-daugiafunkcio centro mokinių, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, ugdymas (teorija ir praktika)".

„Mokytojo padėjėjo vaidmuo darbe su elgesio ir emocijų sutrikimų turinčiais mokiniais“.

Mokytoja, **dirbanti namuose** su mokiniais, turinčiais didelių elgesio, emocijų sutrikimų, labai prašo papildyti jiems ugdymo planą ir kitais mokomaisiais dalykais, ne vien pagrindiniais (pvz., **piešimu, kūno kultūra** ir kt.).

Tai labai reikalinga ne tik **visapusiškam** asmenybės lavinimui(si), bet ir **sutrikimo įveikimui**.

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Mokiniai, turintys **negalią dėl judesio ir padėties sutrikimų**,
Panevėžio bendrojo ugdymo mokyklose negauna **judesio korekcijos**
pedagogo užsiėmimų.

Tėvų klausimas. Kaip į jį atsakysime?

2020-12-21 d. organizuoju nuotolinę konferenciją "Judėsio svarba mokymui(si), elgesio ir emocijų valdymui".

„Situacijos dėl judėsio korekcijos pedagogo užsiėmimų apžvalga“.

„Kineziterapija ir jo reikšmė emocijų valdymui“.

„Medicininė pagalba vaikams, turintiems judėsio ir padėties sutrikimų“.

„Ar fizinis aktyvumas padeda įveikti vaiko kalbos sutrikimus? “

„Judėsio reikšmė specialiųjų poreikių mokiniams, kuriems skirtas mokymas namuose derinamas su ugdymu mokykloje“.

„Pedagoginė judesio pertraukėlė mokymui(si), elgesio ir emocijų valdymui”.

„Vaikų fizinis aktyvumas – nauda sveikatai ir smagi pramoga“.

„Emocijų ir elgesio valdymo būdai judesio korekcijos pagalba“.

„Fizinis aktyvumas - neatsiejama geros psichologinės savijautos dalis“.

„Gelbėdama save, atradau stiprybę padėti kitiems“.

Pranešimus skaitys **specialieji pedagogai, kineziterapeutai, gydytoja vaikų neurologė, sporto treneris, vaikų saviraiškos studijų vadovė, rehabilitologė, filosofė, projektų organizatorė, 3 mokinių tėvai.**

Sėkmingai reikalingą pagalbą Panevėžio mieste teikia **vizituojantys surdopedagogai, tiflopedagogai**.

Manyčiau, kad turime apsvarstyti **vizituojančio judesio korekcijos pedagogo** pagalbą (gal **Kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų** pagrindinėje mokykloje, kurioje jau yra **0,25** etato).

Bendra statistika (**mokyklinio amžiaus** vaikai)

Negalia dėl **labai sunkaus** judesio ir padėties sutrikimo – **10**.

Negalia dėl **sunkaus** judesio ir padėties sutrikimo – **34**.

Negalia dėl **vidutinio** judesio ir padėties sutrikimo – **86**.

Negalia dėl **lėtinių neurologinių** sutrikimų – **2**.

Mokymosi sunkumai dėl **sulėtėjusios raidos (motorikos)** – **126**.

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Iniciatyvos tautiškumui stiprinti

(pvz.; mokinės mama kviečia aplankyti Panevėžio „Lino“ fabriką, praplėsti žodyną ir sužinoti, kaip gaminamas **pakišuolis**, galima **Kupiškio r., Uoginių edukacinėje programoje,**

vedžiau renginį **poeto Pauliaus Širvio**, gimimo data 1920 m. rugsėjo 6 d., šimtmečiui (<https://www.youtube.com/watch?v=2X-6yNWt6NA>).

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Mokyklų reitingavimas (nauda/žala individualiųjų ugdymo(si) poreikių turintiems mokiniams)?

Visos dienos mokykla, finansavimas?

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Vidurinio ugdymo mokykla (**ilgoji gimnazija**) – galimybė mokytis arčiau namų, mažesnės klasės, mažiau komplektų, galimybė mokytis šalia gyvenančiai bendruomenei. **Kiek būtų sunku** privačių mokyklų modelį, skandinavijos šalių (pavyzdžiui, **Norvegijos**) modelį **pritaikyti** valstybinei mokyklai?

Įstatymu numatyti galimybę sunkumų turintiems mokiniams **pirmumo tvarka** patekti į arčiau namų esančią mokyklą ir baigti joje tiek klasių, kiek norės ar galės pagal galimybes. Psichologai neigiamai vertina mokinių „keliavimą“ iš mokyklos į mokyklą (ne tik dėl įgimtų, bet ir dėl to **įgytų** sutrikimų).

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Socialinės rizikos šeimų vaikų **atskyrimas** popamokinėje veikloje į dienos centrus? Paslaugas perkelti į mokyklas.

Vaiko išėmimas iš šeimos į socialinės pagalbos institucijas (atimame iš tėvų jų pareigas, „**valio**“ liks laiko baliukams , o ne atvirkščiai – socialinė pagalba **visą parą** vaikui ir vaiko šeimai iki tol, kol to reikės).

Socialinių paslaugų teikėjams sudarytos **normalios** darbo sąlygos, **padorus** atlyginimas, tikėtina, pritrauktų ir vyrus dirbti šį darbą.

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Laiškas, kurio mama nebeparašė.....

Ypatingų gabumų turinti mergaitė nuotolinio mokymo metu susirgo **anoreksija**, svoris krenta katastrofiškai, gydoma **Vilniuje**, vaikų psichiatrijos skyriuje. Pasak gydančio gydytojo, prasidėjus nuotoliniam ugdymui, anoreksijos, bulimijos atvejų padaugėjo 3 kartus ir toliau daugėja.

Nėra ne tik Panevėžyje, bet ir visoje Lietuvoje specializuoto **valgymo sutrikimų gydymo centro**.

Nėra vietose vaikų/mokinių psichinės sveikatos gydymo centrų. Psichiatro klientais tampa **visi** atsakingos šeimos nariai.

SEKANTYS ŽINGSNIAI

Priežasčių, kurios šiuo metu nuolat didina elgesio, emocijų bei socialinės raidos sutrikimų skaičių, analizavimas (pradedant **ugdymo turiniu, jo fiziniu įveikimu, namų darbų skyrimas, sveika gyvensena ir kt.....).**

Remiantis priežastimis, **plėsti prevencines priemones.**

Panevėžyje daug lėšų buvo skirta miesto centro baltoms plytelėms. Deja, niekas nepasiūlė pirmiausia įrengti **vaikų žaidimų aikšteles**, vietas **sportui gyvenamuosiuose rajonuose.**

Didžiulė padėka ŠMSM Švietimo pagalbos skyriaus vedėjai **Gražinai Šeibokienei** bei jai padėjusiai komandai už kvietimą visai Lietuvos švietimo bendruomenei į patogias pagal laiką (15 val.) bei galimybę pasisakyti, parašyti nuomonę, diskusijas įtraukiojo ugdymo temomis (**išklausomi praktikai-profesionalai**).

Diskusijų metu buvo pastebėtos klaidos statistikoje, įstatymų interpretavime, tačiau, kaip teigiama „**Neklysta tik tas, kas nieko nedaro**“, o juk iš klaidų mokomės.

Mokinio mamos žodžiais kalbant „**Negėda yra nežinoti, gėda yra nenorėti sužinoti.....**“?

Tikiuosi, kad bus tęsiamos diskusijos su tikslinėmis grupėmis (**būtinai su PPT/ŠPT komandomis**, kurios miesto, rajono vaikų optimalius ugdymo(si) poreikius gali tiksliai apibūdinti, nes globoja ir lydi vaiką nuo pat jo ankstyvosios raidos iki brandos egzaminų.

Taip pat tikiuosi, kad bus tęsiamos tikslinės diskusijos ir su **mokinių tėvais** bei visa vaiką atstovaujančia miesto, rajono **bendruomene**.

Noriu padėkoti, kad po diskusijų pagerėjo informacijos sklaida iš ŠMSM, NŠA į PPT.

Panevėžio mieste ir rajone jau pasiekėme tokį lygį, kad nebeskirstome vaikų į „**Tavo ar mano vaikas**“. Tai – „**Mūsų vaikas**“. Turėtume visais lygmenimis taip bendrauti ir bendradarbiauti, kad Lietuvos mastu galėtume kalbėti apie „**Mūsų vaiką**“.

Kad būtų ginamos ne tik mūsų, bet ir individualiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų teisės, turėtume būti vieningi, pasirinkdami **LŠDPS**, atstovaujama mūsų kolegės **specialiosios pedagogės, logopedės, teisininkės Dalios Gudienės** (861288538, el.paštas dalia.gudiene@gmail.com).

KAS JEI NE MES, KADA, JEI NE DABAR?.....

„Svarbiausia turėti palaikymą, turėti kažką šalia....“
(iš nuotolinio įvertinimo rezultatų aptarimo su mokinės mama).

